

C. W. LEADBEATER

AZ ÁLMOKRÓL

Milyenek azok, és hogyan jönnek létre

Bevezetés

Teozófiai tanulmányaink sok olyan témával hoznak kapcsolatba, amelyek annyira távol esnek a mindennapi élet tapasztalatától és érdeklődési körétől, hogy mialatt vonzalmunk e témák iránt meredeken nő, amint mind többet és többet tudunk és értünk meg belőlük, mégis, tudatunk háttérében ott él az a határozatlan érzés, hogy mindez mintha nem is volna valóságos, vagy legalábbis nem gyakorlati. Mert amikor a Naprendszer kialakulásáról, vagy akár a mi bolygólánckunk égitestjeiről és köreiről olvasunk, önkéntelenül is érezzük, hogy bármily érdekes is ez, mint elvont tanulmány, bármennyire hasznos, amint kimutatja, hogyan lett az ember azzá, ami most, mégis csak közvetve függ össze itteni és mostani életünkkel.

Jelen témánknál viszont megszűnik ez az aggályunk. Olvasóink közül mindenki álmodott már. Sokan valószínűleg igen gyakran szoktak: őket érdekelheti hát a kísérlet, amely az álm-jelenségek magyarázatát annak fényénél igyekszik megadni, amit a teozófiai kutatás vet a kérdésre.

Ezt a szerteágazó tárgyat legcélszerűbben a következő módszerrel tudjuk megközelíteni. Először lehetőleg gondosan szemügyre vesszük a fizikai, éteri és asztrális működéseket, mint amelyek közvetítésével az érzékelések a tudatunkba jutnak. Másodsor vizsgáljuk, hogyan hat ezek után a tudat erre a működésre és hogyan használja azt. Harmadsor, alvás közben milyen az öntudat és milyen működésének állapota. Végül negyedszer, hogyan jön létre ezáltal a sok ismert, különféle álm.

Minthogy én főleg a teozófiával foglalkozóknak írok és feltételezhetem, hogy ismerik a szokásos teozófus kifejezéseket, szabadon merem használni ezeket részletes magyarázat nélkül. Máskülönben ez a kis könyv meghaladná a neki szánt terjedelmet. Ha mégis olyan valaki kezébe kerülne, akinek egy-egy szakkifejezés nehézséget okoz, elnézését kérem és ajánlom, forduljon bármely olyan könyvhöz, amely a teozófia elemeit tárgyalja (lásd pl.: A. Besant: Az Ősi Bölcsesség).

A MŰKÖDÉS

1. A fizikai

Először a mechanizmusnak ezt a fizikai részét tárgyaljuk. Testünk idegrendszerének nagy, központi tengelye a gerincagy, amely az agyban végződik, és belőle ágazik szét minden irányban a testbe az idegszálak hálózata. Ezek az idegszálak a modern tudományos elmélet szerint - a rezgésük által vezetik az agyba az összes külső hatást és az agy, amint átvette, érzetté, érzékeléssé fordítja le azokat. Ha a kezemet forró tárgyhoz érintem, tulajdonképpen nem a kezem az, ami azt forrónak érzi, hanem az agyam, amely tudomásul veszi és válaszol azokra a rezgésekre, amelyeket az idegszálak hálózata közvetített.

Azt is fontos észben tartani, hogy az összes ideg egyforma összetételű. Az a különleges idegcsomó, amit látóidegnek nevezünk és a szem retináját érő hatásokat viszi az agyhoz, ami által látunk, csupán annyiban különbözik a kéz- vagy a láb idegek szálaitól, hogy a fejlődés hosszú korszakain át arra specializálódott, hogy készebben fogadja és közvetítse azt a bizonyos fajta gyors rezgést, amit a szemünk fénynek lát. Ugyanez érvényes a többi érzékszervre is. A halló-, szagló-, ízlelő-idegek egymástól és a többiektől kizárólag a

specializáltságukban térnek el: lényegileg egyformák és a saját feladatukat ugyanazon a módon végzik, amennyiben mind rezgéseket továbbítanak az agynak.

Agyunk tehát az idegrendszerünk nagy központja és igen fogékony minden kis változásra, amely egészségünket éri, különösképpen azokra, amelyek a rajta átáramló vér keringésében állnak elő. Amikor a véráramlás a fej véredényein át normális és szabályos, akkor az agy (és vele együtt az egész idegrendszer) szabadon és hatékonyan működik. De bármiféle változás a rendes keringésben, akár annak mennyiségében, minőségében vagy gyorsaságában, azonnal a megfelelő módon hat az agyra és általa az egész test idegeire.

Tegyük fel, hogy túl sok vér kerül az agyba. Vértolulás áll be a véredényekben, s rögtön szabálytalanul működnek. Ha viszont túl kevés a vér, az agy (és így az idegrendszer is) előbb ingerlékeny, aztán levert lesz. A vér minősége szintén nagyon fontos. Két fő feladata van, amint áthalad a testen: oxigént pótol, és tápanyagot szállít a különböző szervekhez. Ha pedig nem tudja mind a kettőt kellően elvégezni, zavar következik be.

Ha kevés oxigén jut az agyba, felhalmozódik a széndioxid és csakhamar fáradtság és levertség áll be. Ennek az érzésnek mindennapi példája a lomha és álmos közérzet, ami a túlzásúlt és rosszul szellőző helyiségekben lepi meg az embert. Ilyenkor gyorsan fogy az oxigén, az agy nem jut hozzá a kellő mennyiségben és képtelen lesz feladatát rendesen ellátni.

A vérkeringés sebességének is van szerepe az agy működésében. A túl gyors keringés lázat okoz, a túl lassú ugyancsak levertséget. Nyilvánvaló tehát, hogy agyunkat (amelyen, emlékezzünk rá, át kell mennie minden fizikai benyomásnak) igen könnyű megzavarni vagy akadályozni, mert már látszólag egyszerű okok is többé-kevésbé gátolni tudják szabályos működését. Ezekkel az okokkal nappal is alig törődünk. alvás alatt pedig majdnem biztosan észre sem vesszük azokat.

Mielőtt tovább mennénk, ennek a fizikai mechanizmusnak még egy sajátosságát kell megemlítenünk: azt a figyelemre méltó hajlamát, hogy a megszokott rezgéseket szereti automatikusan ismételni. Az agy ezen sajátosságának tulajdonítjuk mindazon testi szokást és modorosságot, ami nem függ az akarattól, és amiről gyakran olyan nehéz leszokni. Amint látni fogjuk, ennek még nagyobb szerepe van az alvás alatt, mint ébren.

2. az éterikus.

Bár eddig csak az agyról beszéltünk, mégsem csak aggyal szerzi az ember a benyomásait. Majdnem pontosan egyforma méretű a látható emberi formával, amelyet át is hat, a test éteri mása, amit azelőtt *linga shanira-nak* neveztek a teozófus irodalomban. Ennek az éterikus testnek is van agya, amely nem kevésbé fizikai a testi agynál, csak éppen a gáznál is finomabb halmazállapotú éterikus anyagból van.

Ha tehát egy újszülött testét pszichés látással vizsgáljuk, azt találjuk, hogy nemcsak különböző finomságú asztrális anyaggal van áthatva. hanem különböző finomságú éterikus anyaggal is. Ha pedig nem sajnáljuk a fáradtságot, hogy ezen finomabb testek eredete után kutassunk, rájövünk, hogy a test éterikus mását (az étertestet) - az öntőformát, amely szerint épül fel maga a fizikai test - a Karma Urainak megbízottjai formálják. Az asztráltesthez szükséges asztrális anyagot viszont maga a leszálló Egó* gyűjtötte össze - természetesen nem tudatosan, hanem automatikusan - amint áthaladt az asztrális világon. Ez tisztán a hajlamok világában történő fejlődés, amelynek magvai szunnyadtak az alatt, amíg ő a mennyei világban tapasztalatokat gyűjtött, mert azon a szinten lehetetlen volt kicsírázniuk a kifejlődésükhöz szükséges, megfelelő anyag hiánya miatt.

Már most ezt, a test éteri mását nevezik gyakran az emberi életerő (szanszkritül *práná*) közvetítő eszközének és bárki, aki pszichikus képességet fejlesztett ki magában, pontosan láthatja, hogyan történik ez. Látja, hogy a Nap folyton árasztja a Föld légkörébe a szoláris élet erejét, amely, bár nagyon ragyogó és aktív, mégis majdnem szintelen. Ezt az egyetemes életet

a lép éteri része csodálatos működésének során magába szívja és pránává alakítja át, hogy a test könnyebben tudja feldolgozni. Akkor azután szétárad az egész testben, gyönyörű rózsás fényű gömböcskéivel ott áramlik minden ideg mentén és izzásban tartva az életet, egészséggel, aktivitással hatja át az étertest minden részecskéjét. Amint pedig a rózsás részecskék felszívódnak, a felesleges életerő, mint kékesfehér fény, a testből minden irányban kisugárzik.

Ha a pszichikus látó tovább vizsgálja az életerő működését, hamarosan rájön, miért függ az érzékelt benyomások átvitele az agyra inkább a prána szabályos áramlásától az idegek éterikus részén, semmint a látható és sűrűbb idegszálak rezgésétől, ahogy azt általában hiszik. Túl sok helyet foglalna el részletezni minden kísérletet, amely erre az elméletre vezetett, de ha a legegyszerűbbek körül utalunk egy-kettőre, az nagyjából fogalmat ad a kérdésről.

Amikor az ember ujját megbénítja a hideg, képtelen az érzékelésre. Ugyanezt az érzéketlenséget a hipnotizőr tetszés szerint elő tudja idézni néhány simítással, például a karon, hogy se szúrásra, se égetésre ne érezzen szemernyi fájdalmat sem. Nos, miért marad el ez az érzés e két esetben? Az idegek még megvannak, és bár az első esetre lehet azt mondani, hogy működésüket megbénította a hideg és a vér-hiány, a második esetben ezt már semmiképpen sem lehet okként felhozni, mert itt a kar megőrzi normális hőmérsékletét, a vér is tovább kering, mint rendesen. Forduljunk a tisztánlátóhoz, talán ő valamivel jobb magyarázatot tud adni. Szerinte a fagyott ujj azért hal el és a vér azért nem tud keringeni, mert megszűnik a rózsaszín életerő áramlása az idegszálakon. Mert, bár ez az éterikus anyag szemmel nem látható, mégis kizárólag fizikai, ezért lehet a hideggel és a meleggel befolyásolni.

A második esetben az érzéketlenné hipnotizált karral valójában az történik, hogy a hipnotizáló a saját éterikus anyagát (vagy ahogy gyakran mondják, magnetizmusát) önti az illető karjába, ezáltal erre az időre kiszorítja annak saját magnetizmusát. A kar meleg és élő marad, mert ott az idegen életerő. Viszont érzéketlen, mert nem a saját, egyedi életerejé áramlik benne, tehát nincs kapcsolatban az agyával, nem adhat át annak információt, következésképpen érzékelés sem lehet a karban. Ebből az látszik, hogy bár egyáltalán nem az életerő maga közvetíti a benyomásokat az agynak, jelenléte, mint a saját, egyedi éteré, mégis feltétlenül szükséges minden érzékelés kellő továbbvitelére az idegszálakon.

Már most, ahogy a vérkeringés minden változása hat a sűrűbb agy-anyag fogékonyságára és ezzel módosítja a rajta átvezetett benyomások megbízhatóságát, ugyanúgy hat az éterikus ételáramok mennyisége és élénksége az éteragy állapotára.

Amikor például a lép által feldolgozott életerő mennyisége bármi oknál fogva az átlag alá süllyed, azonnal testi gyengeség, fáradtság-érzés jelentkezik. És ha ehhez történetesen még az életerő keringése is felgyorsul, az ember túl érzékeny, ideges, sőt talán hisztériás is lesz. Ilyenkor gyakran érzékenyebb is a fizikai hatásokra és így fordul elő, hogy némely beteges egyének jelenségei, látomásai vannak, amíg mellette más, aki robusztusabb, semmi ilyent nem vesz észre. Viszont amikor egyidejűleg csökken mind az életerő mennyisége, mind annak áramlási sebessége, erős fásultság fogja el az embert, elveszti érzékenységét a külső hatásokkal szemben és általában az az érzése, hogy sokkal gyöngébb, semhogy azzal törődhetne, ami vele történik.

Egy valamit ne felejtünk el: az agy éterikus anyaga, amiről beszélünk és a sűrű állománya (utóbbi az, amit általában agynak neveznek), valójában ugyanazon szerv két része, ennél fogva egyiket sem érheti semmi anélkül, hogy azonnal ne hatna a másikra is. Amíg tehát mind a két rész nem működik normálisan, addig soha nem biztos, hogy mint egy egész kifogástalanul viszi át a benyomásokat. Bármelyikük rendellenessége megzavarja, vagy tompítja az egész felfogóképességét, amiben így minden kapott benyomás képe zavarosan, torzán jelenik meg. Ennek pedig - amint azt most fogjuk tárgyalni - végtelenül nagyobb tere van alvás alatt, mint ébren.

* A teozófiai irodalom szóhasználatában az Egó, az ideális, hallhatatlan ember ruhája, hordozója. Amint a szó a gondolatnak, a tett az akaratnak, ugyanúgy vetülete a lét anyagi tapasztalásába kivetített testet öltése a múltó, gyarló, de fejlődő *személyiség* az isteni embernek, az Egónak. A napjaink 'ezoterikus' irodalmában elterjedt értelmezés a teozófiai irodalomban a személyiség, a múlandó, minden testet öltés során újra létrehozott tudathordozók összessége.

3. Az asztrális

Még egy mechanizmus van, amit figyelembe kell vennünk: az asztrális test, amit gyakran vágytestnek is neveznek. Mint a neve is mutatja, ez az eszköz kizárólag asztrális anyagból van, és valójában az ember kifejeződése az asztrális világban, mint ahogy a fizikai test is kifejeződése a fizikai világ alsóbb rétegeiben.

Sok fáradságtól kíméli meg magát a teozófus tanuló, ha megszokja úgy nézni ezeket a különféle tudathordozó eszközöket, mint az Egó megnyilvánulását az adott világban. Ha megérti, hogy például a kauzális test* (amit néha „aurikus tojás”-nak is neveznek) az, ami az újjászülető Egó igazi tudathordozója, amit addig használ, amíg valódi otthonában, a mentális világ felsőbb szintjein (a kauzális szinten) tartózkodik. De amikor lejjebb jön, az alsóbb szintekre, fel kell öltenie ezek anyagát, hogy bennük élhessen, bennük tevékenykedhessen. A mentális világ anyagából, amelyet magához vonz, épül fel a mentális (gondolati) teste. Hasonlóképpen, az asztrális világba leszállva annak anyagából formálja meg az asztrális, vagy vágy-testét - miközben megtartja a többi testeit is. Leszállva a legalsó világba, a fizikai test is kialakul az aurikus tojás közepén, amely így magába foglalja az egész embert (összes tudathordozóját).

Az asztrális eszköz még érzékenyebb a külső benyomásokra, mint a sűrű és az éterikus testek, mivel minden vágy és érzélem székhelye. Egyúttal összekötő kapocs is az Egóhoz, aki csak rajta keresztül gyűjthet tapasztalatot a fizikai életből. Az asztrális test sajátágosan érzékeny az átfutó gondolat áramokra, és ha csak az elme nem ellenőrzi éberem, folyamatosan veszi a külső ingereket, és hevesen válaszol rájuk.

Az asztrális test, mint a fizikai és az éterikus is, könnyebben befolyásolható a fizikai test alvása közben. Ezt számos megfigyelés bizonyítja, például az az eset is, amiről nemrég értesült a szerző. Valaki, aki korábban iszákos volt, elbeszélte, milyen nehézségek állnak javulása útjában. Már hosszú ideje tökéletesen szakított az ivással, amikor végre odáig jutott, hogy nemcsak nem kívánta többé, de éber állapotában tökéletesen undorodott is tőle. Ellenben sokszor azt *álmodja*, hogy iszik, sőt álmában még a régi, szörnyű öröme telik ebben a lealacsonyodásban.

Nyilvánvaló, hogy amíg akarata napközben uralkodni tudott a vágyain, az esetleges gondolatformák vagy a kósza elementálok nem tudtak hatni rá. De amikor álomban az asztráltest részben felszabadult az Egó uralma alól és természetes érzékenysége újra viszonyozni tudta a káros hatásokat, azt képzelte, hogy újra átéli a dorbézolás utálatos örömeit.

* A kauzális (vagy ok-) test az ember el nem múltó része, amelyben az egyes testetöltések tanulsága van összegyűjtve. Tehát az Egó, az ideális, halhatatlan ember ruhája, hordozója. Amint a szó a gondolatnak, a tett az akaratnak, ugyanúgy vetülete, a lét anyagi tapasztalásába kivetített testetöltése a múltó, gyarló, de fejlődő személy az isteni embernek, az Egónak. (Aford. megj.)

AZ EGÓ

Ezen különböző mechanizmusok mindegyike csak eszköze az Egónak, habár uralma felettük gyakran még nagyon tökéletlen. Mert ne feledjük, az Egó maga is fejlődőben van és a legtöbbünk esetében alig több mint a csírája annak, ami egykor majd lesz.

A *Dzian Könyve* egyik szakasza azt mondja: „Azok, akik csak egy szikrát kaptak, tudás híján maradtak: a szikra gyengén izzott.” Blavatskyné megmagyarázza, hogy „aki csak egy szikrányt kapott, az átlag-emberiséghez tartozik, amelynek a mostani megnyilvánulás fejlődése során kell megszereznie intellektualitását” (Titkos Tanítás II. kötet). A legtöbb emberben a szikra csak pislog és sok korszak fog még eltelni addig, amíg lassú növekedése állandó és ragyogó lánggá válik.

Kétségtelen, vannak a teozófus irodalomban olyan kitételek, amelyek szerint magasabb Énünknek látszólag nincs szüksége fejlődésre, minthogy már tökéletes és isteni a maga világában. Azonban bárhol is találunk ilyen kifejezéseket, és bármilyen szóhasználatban olvassuk is, csak *az átmá-ra* szabad vonatkoztatnunk, a bennünk lakozó igazi Istenre, aki nyilvánvalóan magasán fölötte áll a fejlődés minden olyan szükségességének, amiről mi bármit is tudhatunk.

A reinkarnálódó Egó minden kétségen kívül fejlődik és fejlődésének folyamatát világosan látják mindazok, akik tisztánlátó képessége felér a mentális világ felsőbb szintjeire. Ahogy az előbb már említettük, ennek a világnak az anyagából (ha itt még anyagról egyáltalán szó lehet) áll a viszonylag állandó kauzális test, és ezt tartja meg és viszi magával az Egó születésről születésre, az emberi fejlődés végéig. De bár minden egyéniesült lénynek szükségképpen kell legyen kauzális teste, hiszen éppen ennek a birtoklása jelenti az egyéniesülést* (individualizációt), - ez a test mégsem látszik minden esetben egyformának. A fejletlen átlagembernél alig észrevehető még annak is, akinek tekintete előtt feltárulnak a mentális világ titkai. Az ilyen kezdetleges kauzális test ugyanis nem látszik többnek színtelen filmnél, mintha csak arra volna jó, hogy még éppen összetartsa egy reinkarnálódó egyént, többre nem.

De változás áll be, mihelyt az ember elkezd fejlődni a spiritualitás, sőt a felsőbb értelem területén. Valódi egyénisége ekkor kezd állandó jelleget öltetni, eltekintve személyes jellemzőitől, amelyek belevésődtek a tudathordozóiba a gyakorlás és a külső körülmények eredményeként. A valódi egyéniség jellegét a kauzális test mutatja: terjedelemben; színben, ragyogásban és meghatározottságban, éppen úgy, mint ahogy a személyiség a mentális, vagy értelem-testben mutatkozik, bár ez a magasabb tudathordozó természetesen finomabb és sokkal szebb.

A kauzális test, szerencsére, még másban is különbözik az alsóbb testektől: rendes körülmények közt semmiféle rossz nem nyilvánulhat meg benne (csak mint hiány - *a ford. megj.*). A legrosszabb ember is rendszerint csak úgy mutatkozik meg ebben a világban, mint egészen fejletlen lény. Bűnei akkor sem képesek beszennyezni ezt a magasrendű köntösét, ha életről életre folytatta azokat. Ez csak mind nehezebbé és nehezebbé teszi az azzal ellentétes erény kifejlesztését.

Viszont a kitartás a helyes irányban rögtön meglátszik a kauzális testben és ilyenkor a tanítványnál, aki tett már némi előrehaladást a tökéletesedés Ösvényén, csodaszép látványt nyújt. Az Adeptus kauzális teste pedig az élő fény olyan magasztos megjelenése, amelynek sugárzó dicsőségét szavakkal nem lehet leírni. Aki csak egyszer is tanúja volt ennek a magasztos jelenségnek és képes meglátni maga körül a különböző fejlettségű egyének kauzális testeit, le egészen az átlagember színtelenségéig, az soha többé nem lesz képes kételkedni e reinkarnálódó Egó fejlődésében.

Kezdeti fokon az Egó még kevésbé tartja kézben különböző tudathordozó eszközeit, ezért csekély a rájuk gyakorolt befolyása is. Nincsenek ellenőrzése alatt sem az értelme, sem a

szenvedélyei. Az átlagember valóban nem is igyekszik ellenőrizni azokat, inkább enged az alacsonyrendű gondolatok és vágyak ösztönzésének. Ennek következtében álomban az említett mechanizmus részei nagyon is készek saját kényük-kedvük szerint cselekedni, tekintet nélkül az Egóra. Így azután az egyén szellemi fejlettsége az egyik tényező, amit az álmok vizsgálatánál számításba kell vennünk.

Fontos még megértenünk az Egó szerepét abban is, ahogyan a fogalmai a külső tárgyakról kialakulnak. Jusson eszünkbe, hogy azok a rezgések, amelyeket az idegszálak közvetítenek az agyhoz, csak benyomások és az Egó feladata, hogy az értelmén keresztül működve osztályozza, kombinálja és átrendezze azokat.

Például, ha kinézek az ablakon és látok egy házat és egy fát, azonnal felismerem, hogy melyik micsoda, bár maga az információ, amit a szemem szolgáltatott, nagyon messze marad attól, amit én felismertem bennük. Voltaképpen az történik, hogy bizonyos fénysugarak, - azaz bizonyos meghatározott rezgésszámú éterikus hullámok (elektromágneses rezgések- A ford. megj.) - visszaverődtek a tárgyról és a szemem retinájára esve az érzékeny idegszálak megfelelően közvetítik a rezgéseket az agyba.

De vajon mit továbbítottak? Csak annyit, hogy bizonyos irányban többé-kevésbé határozott körvonalú színfoltok vannak. Az elme az, amely a korábbi tapasztalatai alapján képes eldönteni, hogy egy bizonyos fehér négyzet-forma tárgy ház, a kerek zöld valami pedig fa és hogy körülbelül mekkorák és milyen távolságra vannak.

A vaknak született ember, amikor műtét után látni kezd, egy ideig nem tudja, mit lát, és a tárgyak távolságát sem tudja megítélni. Ugyanígy van ezzel minden kisbaba is, amikor például meg akarja fogni a figyelmét felkeltő tárgyakat (például a Holdat). Később anélkül, hogy tudna róla, ismételt tapasztalással ösztönösen tanulja meg nagyjából megítélni a látott formák távolságát és nagyságát. Mi több, a felnőtt ember is nagyon könnyen téved, ha még szokatlan tárgyak távolságáról és ezáltal a nagyságáról van szó, különösen homályos vagy bizonytalan megvilágításban.

Ebből következik, hogy látni önmagában még korántsem elég a megfelelő érzékeléshez, szükség van még az Egó megkülönböztető képességére, amelyet az elmén keresztül gyakorol a látott kép vizsgálatakor. Azt is tudjuk, hogy ez a megkülönböztetés az elmének nem veleszületett ösztöne, ami kezdettől tökéletes, hanem sok-sok tapasztalat öntudatlan összehasonlításának eredménye. Ezeket meg kell jegyeznünk a továbbiak megértéséhez.

* Ez. jelenti a kiválást az állati csoportlélek homogénebb oldatából az egyéni lét külön kristályaiba. (A ford. megj.)

AZ ALVÁS

Tisztánlátó megfigyelések bőséges bizonyosságát adják annak a ténynek, hogy amikor az ember mély álomba merül, finomabb teste majdnem kivétel nélkül kivonulnak a testből és az asztrális tudathordozójában maradva, ott lebegnek a test közelében. Ez a kivonulás a testből egyfajta átrendeződés, az. amire azt mondjuk, „elaludtunk”. Amikor az álom jelenségét vizsgáljuk, ezt az átrendeződött állapotot vesszük alapul, és úgy figyeljük, miként viselkedik benne az Egó és annak eszközei.

A vizsgált esetekben tehát feltételezzük, hogy az ember mélyen alszik, fizikai teste (beleértve annak finomabb részét is, amit gyakran „éterikus más”-nak neveznek) nyugodtan fekszik az ágyban, és pontosan felette lebeg az Egó az asztráltestben. Ebben a helyzetben milyen a különböző testek állapota és tudatossága?

1. Az agy

Amikor az Egó így, az alvás idejére lemondott arról, hogy agyát ellenőrizze, ez utóbbi mégsem merült teljes öntudatlanságba, mint hinni lehetne. Különböző kísérletek igazolják, hogy a fizikai testnek van bizonyos tompa saját tudatossága, teljesen függetlenül az Egó tudatosságától és attól a tudatosságtól is, ami a testet alkotó egyedi sejtek összegződő tudatossága.

A szerző több alkalommal megfigyelte ennek a tudatosságnak hatását foghúzás közben, gázzal elkábítás esetén. (Ez Angliában volt szokásos. - *A ford. megj.*) A test ilyenkor zavaros kiáltásban tör ki, kezeit bizonytalanul a szája felé kapja, világosan mutatva, hogy bizonyos fokig érzi a húzást. Mégis, amikor húsz másodperc múlva az Egó visszatér a testbe, kijelenti, hogy ő egyáltalán semmit sem érzett. A szerző természetesen tudja, hogy az ilyen mozdulatokat „reflex-mozgás”-nak szokás tulajdonítani, de azt is tudja, hogy aki ezt elfogadja magyarázatul, szokásból teszi, és nem veszi észre, hogy ebben az esetben ez csak frázis és semmit nem magyaráz meg.

Tehát ez a testi öntudat az, amely tovább él az agyban, amikor az Egó már felette lebeg. Ennek az öntudatnak természetesen sokkal gyengébb a hatalma, mint az Egóé önmagáé, úgy, hogy mindazok a fent említett okok, amelyek befolyásolhatják az agy működését, még sokkal jobban hatnak rá ilyenkor. A legcsekélyebb változás a vérrellátásban most nagy szabálytalanságot okoz a működésben, ezért fordul elő, hogy a rossz emésztés, ami megzavarja a vér áramlását, olyan gyakran okoz nyugtalan alvást, vagy rossz álmokat

Még ha zavartalan is az alvás, ennek a különös, homályos tudatosságnak sok figyelemre méltó jellegzetessége van. Úgy látszik, működése nagyrészt automatikus és az eredmény összefüggéstelen, értelmetlen és reménytelenül zavaros. Látszólag képtelen megérteni egy fogalmat másképpen, mint valamilyen jelenetben, amiben maga is szerepel, ezért minden ingert, ami belülről vagy kívülről éri, azonnal érzékelt képekre fordít le. Elvont fogalmakat vagy emlékeket, mint olyanokat sehogy nem képes felfogni, ezek a számára azonnal elképzelt érzékelésekben jelentkeznek. Ha, tegyük fel, a dicsőség fogalmát sugallhatnánk ennek a testi öntudatnak, az csak egy dicsőséges lény látomása alakjában jelenhetne meg neki. Ha pedig a gyűlölet gondolata férközne hozzá valahogy, ez csak úgy juthatna el a tudatába, mint egy jelenet, amelyben egy képzelt alak heves gyűlöletet mutatna iránta.

Amikor álomban a gondolat valamilyen helyre irányul, az a test tudatában térbeli helyváltoztatást jelent. Éberén is, ha mondjuk, Kínára vagy Japánra gondolunk, egyszerre mintha ott lennénk gondolatban abban az országban. Mégis, ilyenkor teljesen tudatában vagyunk, hogy testünk itt áll, ahol az előbb. Ámde álomban nincs jelen az Egó a maga egyensúlyozó ítéletével, amiért aztán minden múltó gondolat, amely Kínát vagy Japánt sugalmazza, csakis a tényleges és azonnali oda-áthelyezettség képét veheti fel, vagyis az álmodó rögtön ott találja magát az illető országban - mégpedig olyan körülmények között, amilyenek emléke éppen benne él.

Gyakran megfigyelték, hogy noha álomban az efféle helyváltoztatás nagyon gyakori, az alvó mégsem mutat semmi meglepetést annak váratlansága miatt. A jelenség magyarázata igen egyszerű, ha az eddig mondottakra gondolunk. Kizárólag a fizikai agy tudatában ugyanis nem találunk semmit, ami meg tudna lepődni, mivel egyszerűen úgy fogja fel a képeket, amint azok éppen elé kerülnek. Nem képes megítélni sem a képek sorrendjét, sem pedig annak hiányát.

Az ebben a fél-tudatosságban szembetűnő rendkívüli zűrzavar másik forrása az a mód, ahogyan benne a képzettársítás működik. Mindnyájan ismerjük a képzettársítás törvényének csodálatos azonnalóságát az éber állapotban. Tudjuk, hogy egy szó, egy dallam-töredék, sőt egy virágillat is elég ahhoz, hogy régen elfelejtett emlékek láncolatát juttassa eszünkbe.

Legalább ugyanilyen élénken működik ez a törvény az alvó agyban, de sajátos korlátozással. Ott ugyanis minden ilyen gondolattársítás - akár elvont, akár konkrét - azonnal képek kombinációjává alakul. Mivel a gondolattársítás sokszor kizárólag az egyidejűségen alapul, amikor is olyan események jelentkeznek egyszerre, amelyeknek egymáshoz csak annyi közük van, hogy egymás után értek bennünket, könnyen el lehet képzelni, hogy az ilyen képek teljesen kibogozhatatlan összevisszasága gyakori esemény. Hiszen a számuk jóformán végtelen, és a memória óriási raktárából bármi bármikor előhívható, ami aztán képek alakjába zsúfolva tolul az agyba.* Természetes, hogy az ilyen álmokképek sorrendjét ritkán lehet utólag jól visszaidézni az emlékezetbe, éppen azért, mert nincs semmi logikus sorrendjük, ami elősegíthetné a felidézést. Ez éppen olyan, mint hogy elég könnyű megjegyezni egy mondatot vagy verset akár egyszeri hallásra is, viszont úgyszólván lehetetlen, vagy csak bizonyos rendszerrel (mnemonikával) lehet a szavakat észben tartani akkor, ha azok minden összefüggés nélkül kerültek egymás mellé.

Még egy sajátosága e különös agytudatnak, hogy amíg különösen érzékeny külső hatásokra, például hangra vagy érintésre, addig hihetetlen mértékig fel is nagyítja azokat. Az álmok írói valamennyien sok példát mondanak el erről és mindenki maga is ismer akárhányat, ha csak kissé is foglalkozott a tárggyal.

Az ilyen történetek között gyakran elmondják annak esetét, akit kínos álmában felakasztanak, mert szűk az inggallérja. Másvalakit egy tú szűr meg, és azt álmodja, hogy párbajban szúrták le. Volt, aki egy gyenge csípést vadállat harapásának álmodott. Maury említi, hogy az ágya fejének egy kis rúdja egyszer levált és az ő nyakára esve gyengén megérintette. Mégis elég volt ahhoz, hogy borzalmas történetet álmodjon a francia forradalomról, amelyben őt a guillotinnal lefejezték.

Egy másik író pedig minduntalan azzal a homályos emlékekkel ébredt, hogy zajos álmai voltak, hangos beszéddel, mennydörgő robajjal. Sokáig nem is tudott rájönni, miért. Végre nyomára jött, hogy amikor a fülét a párnára fektette, az olyanforma, bár gyengébb zúgást adott (talán a vérkeringés miatt), mint amikor valaki tengeri kagylót tart a füléhez.

Nyilvánvaló tehát, hogy egyedül ebből a testi agyból elég sok zavar és túlzás származik, ami sok álom-jelenséget megmagyaráz, bár ez csak egy tényező a többi között, amelyeket mind sorra veszünk.

* Mindenki ismeri, hogy amikor az álmát el akarja mondani, milyen nehéz ez, mert sokszor egybeolvad két hely, két vagy több alak, emlék, vagy más motívum. (*A ford. megj.*)

2. Az éterikus agy

Nyilvánvaló, hogy a szervezetnek ez a része, amely igen érzékeny minden hatásra nappal is, sokkal érzékenyebb kell legyen alvás közben. Ha a tisztánlátó ilyenkor nézi, folytonosan gondolat-áramokat lát rajta átvonulni, amelyek egyáltalán nem tőle magától jönnek, - hiszen neki nincs is meg a gondolkodó képessége, hanem más emberek esetleges gondolatai, amelyek állandóan itt lebegnek körülöttünk.

Az okkultizmus tanulmányozói tisztában vannak azzal, hogy valóban igaz: „a gondolatok létező valamik”, mert minden gondolat belevésődik a képlékeny elementál-közegbe, létrehoz egy időlegesen élő egyedet, amelynek élettartama attól az energiától függ, amit a gondolat-impulzus adott neki. Mi tehát mások gondolatainak óceánjában élünk és akár ébren vagyunk, akár alszunk, ezek állandóan ott mutatkoznak agyunk éterikus része előtt.

Amíg aktívan gondolkodunk és így elfoglaljuk agyunkat, ez gyakorlatilag áthatolhatatlan az állandó külső gondolat-behatás számára. De mihelyt üresen hagyjuk, azonnal átömlik rajta az összefüggéstelen gondolatok kaotikus áradata. A legtöbb gondolat hatástalanul, majdnem észrevétlenül suhan tova, azonban olykor-olykor akad egy, amely felébreszti az éterikus agy

némely megszokott rezgését. Ezt az éterikus agy azonnal megragadja, felerősíti és kisajátítja. Ez a gondolat azután elindít egy másik gondolatot, míg végül egész gondolatsor támad, amíg el nem fogy és újra megindul az előbbi kósza, céltalan gondolat-áramlás az agyon keresztül.

Az emberek nagy többsége, ha megfigyelné, mi az, amit saját gondolatának nevez, rájönne, hogy az bizony egyáltalán nem az ő saját gondolata, hanem egyszerűen más emberek szélnek eresztett gondolat-töredékei. Az átlagembernek láthatóan nincs is semmi uralma az elméje felett, jóformán soha nem tudja pontosan, melyik pillanatban mire gondol és miért. Ahelyett, hogy elméjét egy határozott pontra irányítaná, hagyja azt a saját kedve szerint féktelenkedni, vagy parlagon heverni, így aztán kikelhet és gyümölcsözhet benne minden gondolatcsíra, amit a szél odahordott.

Ennek az lesz az eredménye, hogy amikor az Egó néha mégis szeretne valamin következetesen és kitartóan gondolkodni, nem lesz képes rá, mert hivatlanul rátör mindenfelől a sok kóbor gondolat és ő védtelenül áll velük szemben, hiszen nem szokta meg elméje ellenőrzését. Az ilyen ember nem tudja, mi jelent az igazi koncentrált gondolat. És éppen az összpontosítás teljes hiánya, az elme és az akarat gyengesége teszi olyan nehezzé az okkult haladást az átlagember számára. Mivel pedig a világ fejlődésének mai fokán több rossz, mint jó gondolat lebeg körülötte, gyengesége tárt kapu a sokféle kísértés számára, amit pedig egy kis figyelemmel és igyekezettel egészen elkerülhetne.

Álomban persze az éterikus agy még inkább ki van szolgáltatva ezeknek a mindenféle gondolatáramoknak, mivel ilyenkor az Egó lazábban kapcsolódik hozzá. Újabb kísértelek azt az érdekes tényt hozták felszínre, hogy amikor az éterikus agyat elzárták a külső, kósza gondolatáramoktól, az mégsem marad tétlen, hanem lassan, álmatagon a régi emlékek tárházából kezd magának képeket előhívni. Amikor a kísérletekre kerül a sor, erre is hozunk példát.

3. Az asztrális test

Említettük már, hogy ez az a tudathordozó eszköz, amelyben az Egó az alvás idején működik, és hogy rendszerint úgy látják (akiknek van belső látásuk), amint ott lebeg az ágyban fekvő test felett. Az asztrális test megjelenése mégis igen különböző, aszerint, hogy az Egó, amelyhez tartozik, milyen fejlettséget ért el. A teljesen műveletlen és fejletlen embernél egyszerűen csak imbolygó, nagyjából tojás alakú ködforma, amelynek körvonala nagyon szabálytalan és bizonytalan. Az alak benne (a fizikai test sűrű asztrális mása) szintén bizonytalan, bár általában felismerhető.

A fejletlen asztráltest csak a durvább érzés-rezgéseket veszi át és csak néhány lépesnyire képes eltávolodni a testtől. De amint a fejlődés halad, a ködszerű tojásdad forma is mind éleesebb körvonalat kap és benne az emberalak is mind pontosabb képe a nála sűrűbb anyagú fizikai testnek. Ezzel egyidejűleg növekszik a fogékonysága is, amíg végül képessé válik azonnal reagálni világának minden rezdülésére, a finomabbakra éppen úgy, mint a durvábbakra, bár a magasan fejlett ember testében természetesen nincs semmi annyira durva, ami az utóbbiakra válaszolhatna.

Az asztrális test mozgási szabadsága szintén növekszik a fejlődés során. Később már egészen nagy utakat is kényelmesen megtesz, földi porhüvelyétől távolabbra is és ilyenkor többé-kevésbé határozott benyomásokat is hoz magával arról, hol, milyen helyen járt és kivel mi dolga volt. Ez az asztrális test, mint korábban is, minden esetben erősen befolyásolható bármilyen gondolattal vagy sugalmazással, amely vágyat hordoz, bár némelyik asztráltestben a vágyak, amelyekre leginkább válaszol, magasabbrendűek, mint másokban.

4. Az Egó alváskor

Bármennyire is változik az asztráltest állapota álomban, amint lépést tart a fejlődéssel, még jobban változik lakója, maga az Egó. Amíg az asztrális eszköz még csak imbolygó ködgomolyag, addig tulajdonképpen az Egó is alszik, mint az alatta fekvő test. Nem lát, nem hall a maga finomabb világában, és ha egy-egy ahhoz tartozó eszme véletlenül mégis eléri őt, képtelen azt az agyába hozni, hogy ébredés után tudjon róla, mivel még nincs uralma az asztrális működése felett. Amikor a primitív állapotú ember egyáltalán vissza tud emlékezni az álmában történetekre, ezek majdnem kivétel nélkül pusztán fizikai benyomások, amelyeket az agy akár belülről, akár kívülről kaphatott - valami tapasztalat, amit a valódi Egó közben már el is felejtett.

Az asztrális világban ennek az állapotnak mindenféle fokozatát meg lehet figyelni, a magáról mit sem tudó, üres felejtésbe merülttől egészen az asztrális világban tökéletesen tudatosig, bár ez utóbbi természetesen aránylag ritka. De még aki elég éber is ahhoz, hogy nem ritkán fontos tapasztalatokra bukkanjon abban a magasabb színvonalú életben, nem mindig tudja ellenőrizni agyát, nem tudja féken tartani a sok zagyva gondolatkép áramlását és bevéődését, - ahelyett, hogy arra emlékezzen, amire akar. Így azonban, ha a fizikai test felébred, csak nagyon zavaros emlékei, vagy egyáltalán semmi emléke sincs arról, ami valóban történt vele. Pedig kár, mert meglehet, hogy sok olyasmivel találkozhat, ami számára nagyon érdekes és fontos.

Nemcsak távoli, páratlanul szép vidékeket látogathat meg, hanem találkozhat, és eszmét cserélhet élő, vagy átköltözött barátaival, akik történetesen szintén éppen olyan éberek az asztrális világban. Lehet olyan szerencsés, hogy találkozhat olyanokkal, akik sokkal többet tudnak nála és tőlük figyelmeztetést, vagy tanítást kaphat. Másrészt ő is részesülhet abban a szerencsében, hogy segítsen, vigasztaljon olyanokat, akik nála kevesebbet tudnak. De kapcsolatba kerülhet különféle nem-emberi lényekkel is - természetszellemekkel, mesterséges elementálokkal (elemi lényekkel), sőt igen ritkán dévával is. Kerülhet mindenféle jó, vagy rossz befolyás alá, amelyek hol bátorítják, hol elrémítik.

Az Egó transzcendentális* időmértéke

Azonban akár vissza tud emlékezni valaki ébrenlétében, akár nem, az Egó, aki részben vagy egészben észreveszi környezetét az asztrális világban, kezd erőinek birtokába jutni, amelyek messze meghaladják azt, amivel itt lent rendelkezik. A földi testétől felszabadult tudatosságának ugyanis nagyon figyelemreméltó lehetőségei vannak. A tér- és idő-mértéke annyira alapvetően eltér attól, amit az ébrenlétben használunk, hogy a mi szempontunkból úgy látszik, mintha se idő, se tér nem létezne számára.

Bármilyen érdekes is, mégsem kívánom most vitatni a kérdést: mondhatjuk-e az időről, hogy valóban létezik, vagy csak alsóbb tudatunk korlátja és mindaz, amit időnek nevezünk, a múlt, jelen és jövő, egyaránt - „csak egy örök jelen”. Csak arra akarok rámutatni, hogy amikor az Egó lerázza testi béklyóit, akár alváskor, akár transzban, vagy a halálkor, az időnek valami olyan transzcendentális mértékét használja, aminek semmi köze a mi közönséges fiziológiai időnkhez. Száz és száz történetet mondhatnék el ennek bizonyítására, de elegendő lesz kettőt elmondanom. Az első igen régi (úgy hiszem, Addison mesélte el a *The Spectator*-ban), a másik egy nem régen történt esetről szól és még nem jelent meg nyomtatásban.

* Ami a fogalmainkat túlszárnyalja, nem anyaghoz kötött, érzékfeletti, korlátlan. (*A ford. megj.*)

Illusztráló példák

Úgy emlékszem, a Koránban van az a szép mese, amely szerint Mohamed próféta egy reggel meglátogatta a mennyországot, annak különböző régióit, amit ott részletesen megmagyaráztak neki és hosszú tárgyalásokat folytatott különböző angyalokkal. Mégis, amikor visszatért a testébe, az ágya, ahonnan felkelt, még meleg volt és úgy találta, csak néhány másodperc telt el. Azt hiszem, az is benne van a történetben, hogy a víz még ki sem ömlött egészen a korszóból, amit véletlenül felborított, amikor az utazására elindult!

Ezt a történetet azonban - meséli Addison - az egyik egyiptomi szultán sehogy sem tudta elhinni, és meggondolatlanul odáig ment, hogy nyersen közölte vallási tanítójával, az egész történet valótlan. A tanító, aki nagy tudós volt, járatos a törvényben, és csodás erőiről ismert, elhatározta, nyomban be is bizonyítja a kételkedő uralkodónak, hogy a történet nem is olyan lehetetlen. hozatott egy nagy vödör vizet: és kérte a szultánt, dugja bele a fejét és kapja is ki olyan gyorsan, ahogy csak tudja.

A szultán úgy is tett és amint a feje a víz alatt volt, legnagyobb csodálkozására egy egészen ismeretlen helyen találta magát - magányos tengerparton, egy nagy hegy tövében. Első ámulata után - mi más gondolata is lehetne egy keleti uralkodóknak - elvarázsoltnak hitte magát, és átkozni kezdte a tudóst, amiért az ilyen gyalázatosan rászédte. Ám múlt az, idő, a szultán megéhezett és látta, nincs más hátra, mint élelem után nézni ebben az idegen országban.

Elindult hát, és egy idő múlva emberekkel találkozott, akik fát vágtak az erdőben. Hozzájuk fordult segítségért, amit azok nem is tagadtak meg tőle, és munkájuk végeztével magukkal vitték a városba, ahová valók voltak. Itt a szultán letelepedett és éveken át munkával kereste kenyerét. Amikor már szép pénzt gyűjtött, sikerült feleségül vennie egy gazdag nőt, akivel hosszú, boldog családi életet élt és tizennégy gyermeket nevelt. Az asszony azonban meghalt és ettől kezdve sok csapás érte őt, úgy hogy végül ismét segítséget szenvedett és öreg napjaira szegény teherhordóként tengette életét.

Egyszer egy meleg napon, amint a tengerparton sétált, nekivetkőzött fürödni, és amikor kiemelte a fejét a vízből, meglepetésére a vizes edény előtt találta magát, régi tanítója és udvaroncái között. Sok időbe telt - ami nem is csoda, - amíg el tudták hitetni vele, hogy azok a viszontagságos esztendőek nem voltak többek egy pillanatnyi álomnál, amit tanítója hipnotikus szuggeszciója hozott létre, és a valóságban ő maga nem tett mást, mint hogy a fejét a vízbe merítette és rögtön ki is húzta.

Ez jó történet és jól illusztrálja a témánkat, bár természetesen nem tudjuk bizonyítani, hogy igaz. Egészen más azonban a következő eset, ami nemrégiben történt meg egy közismert tudóssal. Két fájós foga volt egyszerre és a fogorvos a szokásos gáz-kábítást alkalmazta nála. A tudóst érdekelték az álom-problémák, ezért elhatározta, hogy gondosan megjegyyez mindent, amit a műtét alatt érezni fog. De amint a gázt belehelte, egyszerre olyan jóleső mámor fogta el, hogy megfeledkezett mindenről és azt hitte, elaludt.

Másnap reggel -- amint hitte, - felkelt és szokásos napi tudományos kísérleteit végezte, előadásokat tartott tudós testületekben, stb., de valamennyinél valami sajátságos erőt és elragadtatást érzett. Minden előadása nagy siker volt, minden kísérlete új és nagyszerű felfedezés. Így ment ez napról napra, hétről hétre jó sokáig, bár a pontos időt nem tudta, amíg végül egy nap, amikor éppen a Royal Society-ben tartott előadást, valaki ezzel a közbeszólással zavarta meg: „Elkészültünk, kérem!” Bosszúsan fordult meg, hogy lássa, ki volt az illetlen közbeszóló, amikor egy másik hang azt mondta: „Mind a kelő kint van.” Ekkor vette észre, hogy még mindig a fogorvosi székben ül és hogy életének ez a mozgalmas időszak éppen csak negyven másodperc volt!

Azt lehetne ugyan mondani, hogy egyik eset sem volt közönséges álom. De ugyanez történik minduntalan a közönséges álmokban is és erre is egy sereg bizonyítékunk van.

Steffens, német író, aki ezzel a témával foglalkozik, beszéli, hogy gyerekkorában, amikor egyszer a bátyjával aludt, azt álmodta, hogy egy elhagyott utcában valami félelmetes vadállat üldözte. Rémületében kiáltani sem tudott, úgy menekült, amíg egy lépcsőfeljáraton a kimerültségtől összerogyott. Az állat utolérte és súlyosan megharapta a lábát. Erre felriadt és látta, hogy a bátyja csípte meg a lábát.

Richers, egy másik német író valakinek azt az esetét meséli el, hogy az puskalövésre ébredt, ami úgy jött, mint egy hosszú álom végső jelenete. Azt álmodta, hogy besorozták, de megszökött és szörnyű nélkülözéseken ment keresztül, amíg végül elfogták, kihallgatták, halálra ítélték és agyonlőtték. Az egész hosszú drámát abban a pillanatban élte át, amikor a lövés zajára ébredt. Még egy történetet említünk, ami akkor esett meg valakivel, amikor szivarozás közben elaludt a karosszékekben és miután végigálmodott egy eseményekben gazdag, hosszú életet, arra ébredt, hogy még ég a szivarja. Se szeri, se száma az ilyen és hasonló, hiteles példának.

Az Egó dramatizáló ereje

Az időmérés imént illusztrált transzcendentális jellegén kívül van az Egónak még egy sajátossága: az azonnali dramatizáló ereje, jobban mondva dramatizáló szokása, amit a felsorolt példákban is jól láthatunk. A lövés, a csípés pillanatában ez a testre gyakorolt hatás, amely az illetőt felébresztette, már csak a végkifejlése egy látszólag hosszú ideig tartó álomnak, holott valójában az egész álmot kizárólag ez a hatás hozta létre.

Már most ennek a testi ingernek a 'híre', legyen az hang vagy érintés, az idegszálak útján jut el az agyhoz és az idegszálaknak ez a közvetítése időbe telik, igaz, a másodpercnek csak töredékébe, de határozott időmennyiségbe, - ami kiszámítható és mérhető a modern tudomány rendkívül érzékeny műszereivel. Az Egó viszont, amikor a testen kívül van, az idegek igénybevétele nélkül, az eseménnyel teljesen egyidejűleg érzékeli, mi történt, tehát éppen azzal az idő-töredékkel hamarabb, ami alatt az inger az idegek útján az agyhoz ér.

Az időnek ezen alig érzékelhető tartama alatt állítja össze az Egó a drámáját vagy jelenet-sorozatát az események azon csúcspontjáig, amely felébreszti a testet. Ébredés után az Egót korlátozzák a test szervei, ezért nem képes különbséget tenni a szubjektív (az érzékelt) és az objektív (a valóságos) között és ezért képzelettel, hogy tényleg eljátszotta álmában az egész drámát.

Ez a szokás, amely, úgy látszik, sajátosan hozzátartozik az Egó természetéhez, csak a szellemileg aránylag fejletlen Egók tulajdonsága. Mert amint a fejlődés előrehalad és a valódi ember kezdi megérteni helyzetét és felelősségét, lassanként abba is hagyja gyermekségének ezeket a kedves játékeit. A fejletlen Egó, amikor minduntalan mindenből drámát sző, úgy van vele, mint a primitív ember, aki meg mítoszokba öltöztet minden természeti jelenséget. De azt, aki elérte, hogy tudatossága folyamatos marad, annyira elfoglalja a felsőbb világokban folyó munka, hogy nem fordít több energiát ilyen kis dolgokra, ezért nem álmodik többé.

Az Egó előrelátó képessége

Az Egó normálist meghaladó időméréséből következik az is, hogy bizonyos fokig előre tud látni. A jelen, a múlt és bizonyos mértékig a jövő is nyitva áll előtte, csak tudnia kell olvasni belőlük. Kétségtelenül előfordul, hogy olykor-olykor előrelát egy-egy eseményt, ami az alsóbb személyiség számára érdekes, vagy fontos. Az Egó igyekszik is ezt több-kevesebb sikerrel a személyiségbe belevésni.

Ha tekintetbe vesszük azokat a hihetetlen nehézségeket, amelyek az átlagember személyiségében az Egó útjában állnak, hozzávéve, hogy az ilyen Egó maga is még csak félig éber, hogy alig képes ellenőrizni különböző tudathordozóit. Ezért nem tudja megakadályozni, hogy üzenetét eltorzítsák, esetleg teljesen eltöröljék a feltörő vágyak, az éterikus agy

esetenkénti gondolat-áramai, vagy a sűrűbb testére ható könnyebb fizikai zavarok - nem csodálkozhatunk azon, hogy csak ritkán eredményes ez a törekvése. Egyszer-máskor előfordul, hogy az ember egy előrevetített esemény képét élénk emlék alakjában, teljesen és hibátlanul borza át az álmok birodalmából. Sokkal gyakrabban történik meg, hogy az áthozott álmok kép torzult, vagy fel sem ismerhető, míg néha csak egy fenyegető szerencsétlenség homályos előérzete az, ami átjön és még gyakrabban egyáltalán semmi nem jut be a sűrű testbe.

Amikor mégis előfordul, hogy előre láttak valamit, azt szokták ellenvetni, hogy az csak az események véletlen találkozása lehetett, mert ha tényleg lehetne előrelátni, akkor a dolgok eleve el volnának rendelve, tehát nem volna szabad akarat. Ezzel szemben kétségtelen, hogy igenis *van* szabad akarat, tehát a dolgok előre meglátása csak bizonyos mértékig lehetséges. Az átlagember dolgait azonban igen jól lehet előre látni, mert az az akarat, amit kifejlesztett, szóra még alig érdemes, ennek következtében a körülmények uralkodnak rajta. Karmája meghatározott viszonyok közé helyezte, és ezek hatása annyira fontos tényezője élete folyásának, hogy jövőjét úgyszólván matematikai pontossággal lehet előre látni.

Ha meggondoljuk, hogy az életben milyen sok esemény van, amin az egyén keveset változtathat és mennyire szerteágazó és nagy komplexum az okok és azok hatásainak kapcsolata, aligha csodálkozunk, hogy abban a világban, ahol minden most működő oknak látható a következménye, a jövőt is meg lehet mondani, mégpedig részleteiben is megközelítő pontossággal. Azt, hogy ez így van, nem egyszer bebizonyították a prófétai álmokon kívül a skóciai felföld lakóinak másod-látása és a tisztánlátók jóslatai. Ugyancsak a már meglévő okokból származó előrelátható hatásokra épül az asztrológia egész rendszere.

Amikor viszont már fejlett egyéniséggel van dolgunk, - tudással és akaráttal rendelkező valakivel, - csődöt mond a prófécia is, mert az ilyen ember nagy részben ura a körülményeknek és nem azok alakítják őt. Igaz ugyan, hogy élete főbb eseményeit már előzőleg a régi karma rendezi el, de az, ahogyan ezek érintik, a mód, ahogyan bánt velük, sőt esetleg úrrá is lesz rajtuk, már mind a saját műve, amit csak mint valószínűségeket lehet előre látni. Ezek a cselekedetei okokká válnak és az életében így létrehozott hatások láncolata nem szerepelt az eredeti elrendezésben, ezért még hozzávetőleg sem volt előre látható.

Vegyünk analógiaként egy egyszerű mechanikai kísérletet. Ha egy golyót bizonyos erővel elgurítunk, ezt az erőt sehogyan nem tudjuk megszüntetni vagy csökkenteni, ha egyszer a golyó már gurul, de a golyó mozgását képesek vagyunk egy eltérő irányú új erővel módosítani, vagy megszüntetni. Ugyanolyan nagy, de ellenkező irányú erő egészen meg is állítja, míg egy nála kisebb erő csökkenti a sebességét. A bármely oldalról alkalmazott erő pedig egyaránt változtatja mind a sebességét, mind a mozgás irányát.

Ugyanez a helyzet a sorssal is. Világos, hogy bármelyik adott pillanatban az okok sokasága működik, amelyek, ha más befolyás nincs, szükségszerűen létre hozzák azokat az eredményeket, amelyek a magasabb világokban már meglévőkként láthatók és ezért pontosan leírhatók. Viszont az is világos, hogy az erős akaratú ember új erők alkalmazásával nagyban módosíthatja ezeket az eredményeket. Ezek a módosítások pedig átlagos tisztánlátással nem láthatók mindaddig, amíg az új erők mozgásba nem lendülnek.

A jövőbelátás példái

A szerző nemrégiben két esetről szerzett tudomást, amelyek kitűnően illusztrálják, hogy ténylegesen lehetséges a jövőbe látni, de lehetséges a jövőt erős akaráttal módosítani is. Egy úr, akinek kezét gyakran használták médiumi írásra, egyszer ezen az úton közlést kapott valakitől, akit futólag ismert. Ez a valaki, egy hölgy, arról tudósította, hogy nagyon csalódott és sértődött, mert az előadását nem tarthatta meg, mert a megadott időben senki nem volt a teremben.

Amikor pár nap múlva ez az úr találkozott az illető hölgygel, feltételezve, hogy a levél egy már megtörtént esetre vonatkozik, sajnálkozását fejezte ki felette. A hölgy igen meglepődött és furcsának találta a dolgot, mert még csak a rákövetkező héten szándékozott megtartani az előadást és így remélte, hogy a levél nem bizonyul jóslatnak. Bár nem volt valószínű, mégis igaznak bizonyult: valóban senki nem jött el, az előadást nem lehetett megtartani és az előadó nagyon le volt sújtva, pontosan úgy, ahogy azt a médiumi írás előre jelezte. Később sem derült ki, milyen lény sugallta az írást, de nyilván olyan valaki volt, aki abban a világban járt, ahol lehetséges a jövőbelátás. Nincs kizárva, hogy amint állította, az előadó Egója volt, aki igyekezett előkészíteni elméjét a csalódásra ezen az alsóbb szinten.

Ám ha így volt, fel lehet tenni a kérdést, miért nem hatott a hölgyre az Egó közvetlenül. Könnyen lehet, hogy nem volt módjában és az ismerős érzékenysége volt az, egyedüli mód, amelyen keresztül a figyelmeztetést eljuttathatta. Bármilyen körülményesnek látszik is ez a módszer, a terület tanulmányozói jól tudják, sok esetben nyilvánvalóan a közlésnek itt alkalmazott útja az egyetlen elérhető lehetőség.

Egy másik alkalommal ugyanez az úr szintén médiumi úton levelet kapott egy másik hölgyismerősétől, aki hosszú és szomorú történetet mesélt el a közeli múltjából. A levélben elmondta, hogy nagy bajban van, és minden nehézség egy bizonyos személlyel folytatott beszélgetésből ered. Az illető ugyanis meggyőződése és érzése ellenére rábeszélte valamire, ami azután egy éven át bizonyos események sorozatának és végül egy szörnyű bűnnek lett az oka. Az üzenet részletezte az eseményeket, amik a hölgy első tetteiből indultak el és örökre beárnyékolják az életét.

Akár csak az előző esetben, az úr nemsokára találkozott az illető hölgygel és szóba hozta előtte a dolgot, de az mit sem tudott róla. Mégis mély hatást tett rá, bár mindketten arra a következtetésre jutottak, hogy az egész semmit sem jelent. Egy idő múlva azonban a hölgy legnagyobb megdöbbenésére megtörtént a beszélgetés, amit a levél előre jelzett, és amelynek során nagyon kérték arra, aminek olyan siralmas vége lett volna. A hölgy, mivel nem bízott a saját ítéletében, biztosan engedett volna a rábeszélésnek, ha nem állt előtte a jóslat emléke. Így azonban a leghatározottabban ellenállt, bár tudta, hogy az illetőnek csalódást és fájdalmat okoz. Tehát nem követte el az üzenetben megjelölt tettet, elmaradtak a következmények és természetesen baj nélkül múlt el a katasztrófa jelzett időpontja is.

Ez talán amúgy sem következett volna be, lehetne mondani. Lehet, hogy így van, de ha meggondoljuk, milyen pontosan következett be a másik jóslat, mégis olyan érzésünk van, hogy a figyelmeztetés ebben a második esetben is megalapozott lehetett és alighanem bünt hiúsított meg. Ha így van, akkor ez jó példa arra, mennyire lehetséges határozott akarattal megváltoztatni a jövőt.

Az Egó szimbólumokban gondolkodik

Még egy említésre méltó pont jellemzi az Egót a testen kívül, vagyis álomban: az, hogy látszólag szimbólumokban gondolkodik. Vagyis az az eszme, amit itt lent csak sok szóval lehet kifejezni, egyszerű szimbolikus képből tökéletesen megérthető számára. Ha tehát így, kép alakjában ad át gondolatot az agynak és így emlékszik rá a felébredés tudatállapotában, azt természetesen még le kell fordítania. Az elme gyakran jól végzi el ezt a feladatot, de néha csak az álmokképre emlékszik, mert a szimbólum kulcsát odaát felejtette, ami azután zavart okoz.

Sokan mégis így hozzák át az álmaikat, és idelent törnek a fejüket, mit is jelenthetnek azok. Ilyenkor úgy látszik, mindenkinek van bizonyos saját szimbolikus rendszere, amellyel az álmait magyarázza. Mrs. Crowe a *Night Side of Nature* (A természet sötét oldala) című könyvében említi egy hölgyet, aki, valahányszor szerencsétlenség előtt állt, azt álmodta, hogy nagy halat lát. Egyszer azt látta álmában, hogy a hal megharapta a kislánya két ujját. Közvetlenül

ez után a gyerek egy iskolatársa játék közben épen azt a két ujját sértette meg egy kis fejszével. Több embert ismertem, aki tapasztalatból jött rá, hogy egy bizonyos fajta álma mindig valami baj hírnöke. Mindamellet van egy-két dolog, ami minden álmodó szerint ugyanazt jelenti, például a mély víz közelgő baj, a gyöngy könnyek jele.

5. Az álmot létrehozó tényezők

Az alvó ember állapotának vizsgálatakor láttuk, mely tényezők hozzák létre az álmot:

1. Az Egó, aki a tudatosság különböző fokain állhat, a csaknem teljes érzéketlenségtől képességeinek tökéletes uralásáig. Amint ez utóbbi felé halad, mind több olyan képességre tesz szert, amelyek túlszárnyalnak mindent, ami a legtöbb ember sajátja ébren.
2. Az érzelmek és vágyak féktelenségével örökösen fel-felbuzogó asztrális test.
3. Az éterikus agy a rajta szüntelenül átvonuló összefüggéstelen gondolatképek rajaival.
4. Az alsóbb, fizikai agy gyermekes fél-tudatosságával és azzal a szokásával, hogy minden ingert kép alakjában fejezzen ki.

Amikor aludni térünk, Egónk még jobban önmagába vonul vissza, és különböző burkait (testeit) még inkább szabadjára engedi, mint különben. Azonban ne feledjük, hogy ezeknek a testeknek a külön tudata igen fejletlen még álomban is, amikor pedig ez a külön tudat jobban a felszínre kerül bennük. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy ezek a tudathordozók ilyenkor hasonlíthatatlanul érzékenyebbek minden külső benyomásra/hatásra, mint az ú.n. ébrenlétben, nem csodálkozhatunk azon, hogy az álmok, ha visszagondolunk rájuk, meglehetősen zavarosak, hiszen utólag az emlékezetbe idézni azokat úgyszólván összegezése volna a tudathordozók külön működéseinek. Ezt szem előtt tartva, lássuk most, milyenek az általában megtapasztalt különbözőfajta álmok.

ÁLMOK

1. Az igazi látomás

Ez voltaképpen nem is sorolható az álmok közé, mert azt jelenti, hogy az Egó maga lát meg valamit a természet felsőbb világának tényei közül, vagy egy felsőbbrendű lény adja át neki annak a ténynek a benyomását. Mindenesetre észrevétetnek vele valamit, amit fontos tudnia, vagy egy magasztos és nemesítő látomásban van része, ami bátorítja és megerősíti őt. Boldog, aki előtt tisztán áll az ilyen látomás és így ébredéskor is minden akadályon át jól megmarad az emlékezetében.

2. A jószálom

Ez szintén kizárólag az Egó műve, aki a jövő egy-egy eseményét, amire elő akarja készíteni alsóbb tudathordozóit, vagy maga látja, vagy elmondják neki. Az, hogy ez a látás, ill. sugalmazás, amit azután ébredő agyába vés, mennyire tiszta és pontos, az Egó felvevőképességétől függ. Néha a kérdéses esemény az élet fontos mozzanata, mint a szerencsétlenség vagy a halál, úgy, hogy nyilvánvaló az Egó célja: tudomására hozni az alsóbb tudatnak. Olykor azonban az előre jelzett tény jelentéktelennek látszik és nehéz az embernek megérteni, miért fárad vele az Egó. Nos, ilyen esetben mindig lehetséges, hogy az emlékezetben megmaradt dolog csak töredéke egy nagyobb méretű látomásnak, amelynek többi része nem jött át a fizikai agyba.

Gyakran az előrelátásnak nyilvánvalóan figyelmeztetés a célja és nem egy példa van arra, hogy az álmodó bajtól, haláltól szabadult. Az emberek azonban a legtöbbször nem törődnek

az ilyen figyelmeztetésekkel, vagy nem értik meg azok igazi jelentőségét, amíg az be nem következik. Más esetekben ugyan hallgatnak a figyelmeztetésre, azonban a körülmények, amelyeket az álmodó nem képes befolyásolni, az ő ellenére mégis beleviszik az előrelátott helyzetbe.

Az ilyen jóslalmokról szóló történetek olyan közismertek, hogy mindenki bő anyagot találhat az erről szóló könyvekben. Itt W.T. Stead legújabbán megjelent könyvéből, a *Real Ghost Stories* (Igaz szellem-történetek) címűből idézek.

A történet hőse egy nagy vízimalom kovácsa, aki tudta, hogy a kerék javításra szorul, és azt álmodta, hogy a következő nap őrlés után, amint a kereket ki kellett javítania, elcsúszott, két kerék közé esett és úgy megsérült, hogy a lábát amputálni kellett. El is mondta reggel az álmot a feleségének és elhatározta, hogy kibújik a feladat alól, ha azt kívánják tőle, hogy javítsa meg a kereket.

Napközben aztán a felügyelő megmondta neki, hogy este, ahogy vége a munkának, hozza rendbe a hibát. Ő azonban elhatározta, hogy még az esti munka vége előtt megszökik. Úgy is tett és a kellő időben a közeli erdő felé vette az útját, ahol a malomnak is volt fája. Amint odaért, észrevette, hogy egy suhanc éppen az ő fájukat lopja, és ezen annyira felháborodott, hogy a fiú után eredt. Emberünk egészen megfélemedezett előbbi elhatározásáról és csak akkor kapott észbe, amikor már a malomnál találta magát, éppen, amikor a munkások elszéledtek munka után.

Most már nem tűnhetett el, mert rögtön észrevették, és mivel ő volt a mester, neki magának kellett felmennie a kerékre. Kétszeresen vigyázott tehát, nehogy baja essék, de hiába, elcsúszott, és ahogy megálmodta, a két kerék közé került, olyan szerencsétlenül, hogy a szétroncsolt lábával kórházba szállították, ahol térdén felül amputálták. Így teljesült be szó szerint a jóslalom.

3. A szimbolikus álom

Az szintén az Egó műve és úgy is mondhatjuk, hogy az előbbi álmofajta kevésbé eredményes változata, mert mindent összevéve sem több, mint az Egó tökéletlenül sikerült igyekezete, hogy a jövőből egyet-mást az alsóbb emlékezet tudtára adjon.

Erre jó példát mond el Sir Noel Paton egy Mrs. Crowe-nak írott levelében, aki azt a *Night Side of Nature* (A természet sötét oldala) című könyvben tette közzé. A nagy művész többek közt ezt írja:

„Anyám álma azzal kezdődött, hogy egy hosszú, sötét, üres teremben áll. Az egyik oldalon atyám, a másikon nővérem, én és a többi gyerek kor szerint... Csendben, mozdulatlanul álltunk. Egyszerre belépett egy elképzeltetetlen valami, vészes árnyékát előre vetítve és rettegéssé változtatta anyám álmának hétköznapiságát. Belépett és lopakodva jött le a bejárattól a borzalom termébe. Anyám érezte, hogy ez a Halál.

Vállán súlyos bárd, amely - anyám úgy sejtette - arra való, hogy egyetlen suhintással végezzen a kicsinyeivel. Amint az alak bent volt, Alexes nővérem kilépett a sorból közé és anyám közé. A szörny felemelte a bárdot, hogy lesújtson Katalin húgomra és ezt anyám, legnagyobb rémületére, nem tudta kivédeni, bár felkapott egy háromlábú széket - mert Alexes folyton közénk tolakodott és így anyám érezte, ha a szörnyű alakot fejbe üti a székkal, Alexest is sújtja vele.

A bárd lecsapott és szegény Katalin elbukott...De a kegyetlen alak újra sújtott, ezúttal öcsém fejére, aki a legközelebb volt a sorban. Mostanra Alexes eltűnt valahol a kísérteties látogató mögött és anyám egy sikollyal a szörny fejéhez vágta a széket. A látogató eltűnt, anyám felébredt...

Három hónap telt el az álom után, amikor mi gyerekek mind vörhenybe estünk. Katalin mindjárt belehalt, amint mélyen lesújtott anyám képzelte, azért, mert jobban féltette Alexest, akit akkor nagyobb veszélyben hitt. A jóslalom részben beteljesült.

Én is közel voltam a halálhoz, az orvosok lemondtak rólam, nem úgy anyám, aki bízott a gyógyulásomban. Sokkal jobban aggódott az öcsémért, akinek állapotát pedig egyáltalán nem tartották veszélyesnek, de aki felett ott látta a pallost abban a rémes álomban. Akkor ugyanis nem tudott visszaemlékezni, hogy a kísértet lesújtott-e, vagy sem, amikor eltűnt. Öcsém felgyógyult, de később visszaesett, és alig tudták megmenteni. Azonban Alexesnek egy év és tíz hónapi szenvedés után én fogtam a kis kezét, amint szegényke végkép elszenderült. Az álom így beteljesült."

Nagyon érdekes megfigyelni, milyen pontossággal játszódtott le ennek a szimbolikus álomnak minden részlete, még Katalin elképzelt feláldozása is Alexes-ért és az a különbség, ahogyan haláluk bekövetkezett.

4. Az eleven és összefüggő álom

Ez néha csak többé-kevésbé pontos visszaemlékezés egy asztrális tapasztalatra, amelyet az Egó az alvó testén kívüli vándorlásakor szerzett. Talán a leggyakoribb, hogy az Egó dramatizált egy kívülről jövő hangot, érintést, vagy éppen egy átfutó gondolatot, amikor az történetesen megérintette.

Az utóbbiakra soroltunk már fel példákat, az előbbiekre is találunk eleget. Ilyen az is, amelyet Mr. Andrew Lang idéz *Dreams and Ghosts* (Álmok és kísértetek) című könyvében dr. Brierre-től, a kiváló francia orvostól, akinek környezetében történt az eset.

„C. kisasszony, egy kiváló eszű hölgy, házassága előtt nagybátyja, D, a híres orvos és akadémikus házában lakott. Édesanyja vidéken élt és ebben az időben súlyos beteg volt. Egy éjjel a leány álmában anyját látta, amint sápadtan haldoklik és két gyermeke távolléte miatt bánkódik. Az egyik pap volt Spanyolországban, a másik ő maga, aki itt van Párizsban, a nagybátyjánál.

A leány hallotta, amint édesanyja őt szólítja: „Charlotte!”, mire a körülötte állók bevizsík hozzá a szomszéd szobából a kis unokahúgát és keresztlányát, akit szintén Charlotte-nak hívtak. De a beteg asszony intett, hogy nem ezt a kislányt szeretné látni, hanem a másik Charlotte-ot, az édes lányát Párizsból. Nagyon bánatos lett, arca elváltozott, hátradőlt és meghalt.

Másnap a nagybácsinak feltűnt C. kisasszony szomorúsága, aki elmondta neki az álmát, mire a nagybácsi bevallotta, hogy az édesanyja csakugyan meghalt. Néhány hónappal később, amikor a nagybátyja nem volt otthon, a leány rendezgette a nagybácsi iratait, amit az nem engedett meg senkinek. Az iratok közt volt egy levél, amelyben részletesen le volt írva édesanyja halála, pontosan úgy, ahogy megálmodta, de amit D. eltitkolt előle, nehogy fájdalmasan érintse."

Néha a tisztánlátó álom a halálnál kevésbé súlyos eseteket is mutat, aminek egy példáját dr. F.G. Lee írta le a *Glimpses in the Twilight* (Bepillantások a derengésbe) című könyvében. Egy anya azt álmodta, hogy a fia egy különös alakú vízi járművön áll, egy hágcsó alján, amely a felső fedélzetre vezet. A fiú rendkívül sápadt, kimerült és komolyan így szól hozzá: „Anyám, nincs hol aludnom!”. Szokás szerint megjött egy levél a fiútól, benne egy különös alakú hajó vázlata, rajta egy, a felső fedélzetre vezető hágcsó. A levélben elmesélte, hogy egy napon (az álom napján) a vihar csaknem elsüllyesztette a hajóját és a víz annyira elöntötte az ágyát, hogy végül így írt: „nem volt hol aludnom”.

Teljesen világos, hogy mindkét esetben az álmodók, szeretetüktől és aggódásuktól vezérelve, álmukban az asztrális testükben valóban elmentek azokhoz, akik sorsa annyira érdekelte őket és egyszerűen tanúi voltak a történeteknek.

5. A zavaros álom

Ez valamennyi álmofajta között a leggyakoribb és amint már rámutattunk, többféle oka lehet. Lehet egyszerűen többé-kevésbé pontos visszaemlékezés összefüggéstelen képsorozatokra és azok lehetetlen átalakítása, amit az alsóbb, fizikai agy érzéketlen, automatikus működése hoz létre. Lehet az éterikus agyon éppen átvonuló gondolatáram másolata. Ha bármilyen érzéki kép lép bele, azt a földi vágyak örökké nyugtalan áramlása táplálja, amit valószínűleg az asztrális világ kártékony erői élesztenek. Eredhet a zavaros álom a fejletlen Egó tökéletlen dramatizálási törekvéséből is. Végül lehet (és a legtöbbször így is van) ezen befolyások némelyikének, vagy valamennyinek reménytelen keveredése is. A módot, ahogy ezek a keveredések létrejönnek, talán jobban megmagyarázza egy rövid felsorolás azon kísérletek közül, amelyeket a közelmúltban (az 1910-es években - a szerk.) végzett a Teozófiai Társulat londoni alosztályának néhány tisztánlátó kutatója.

Álomkísérletek

Az itt leírt kísérletek kifejezett célja az volt, hogy megállapítsák: lehetséges-e az átlagember Egójának alsóbb tudatát álomban annyira befolyásolni, hogy ébredéskor emlékezni tudjon rá. Azt is meg kellett állapítani, hogy melyek azok az akadályok, amelyek az ilyen emlékezés útját állják. Az első kísérletet egy kis műveltségű, nyers külsejű emberrel, egy ausztráliai pásztor-típussal végezték, akinek asztrális teste, amint alvó teste felett lebegett, alig-alig volt több formátlan ködgomolynál.

Úgy találták, hogy az ágyban fekvő test tudata, mind a sűrű, mind az éterikus része tompa és érzéketlen volt. A sűrű test bizonyos mértékig reagált külső ingerekre. Két-három csepp víz, amit az arcára fröccsentettek, az agyban (bár kissé késedelmesen) zuhogó zápor képét idézte fel. Az éterikus agy, mint általában, nála is az összefüggéstelen képek végtelen áramlásának passzív átjárója volt, bár néha átvett valamit a rezgésekből, akkor is kissé lomhán. A felette lebegő Egó fejletlen és fél-tudatos állapotot mutatott, viszont az asztrális burok, bár alakatlan és határozatlan, de mégis jelentékenyen aktív volt.

A lebegő asztráltestre hihetetlenül könnyű egy másik embernek tudatos gondolattal hatni. Ebben az esetben a kísérlet az volt, hogy megpróbáltuk az asztráltestet az ágyban lévő fizikai testtől egy kis távolságra elhúzni, de mihelyt az néhány méterrel odébb volt, mindkettő meglehetősen nyugtalan lett. Így el kellett állni ettől a kísérlettől, nehogy emberünk, alighanem nagy rémülettel, felriadjon.

Ezután egy természeti képet választottunk - egy hegytetőről pompás trópusi vidék eleven látványát, amit a kísérletező az Egó alvó tudatára vetített. Az Egó át is vette és megnézte, bár elég lomhán, közönyösen és nemtörődöm módon. A képet egy ideig ott tartottuk előtte, azután felkeltettük az embert, hogy lássuk, vajon emlékezik-e rá, mint álomra. Elméje teljesen üres maradt és valami egészen állatias vágyódáson kívül semmit nem hozott át az álomból.

Felvetődött a gondolat, hogy hátha az állandó külső gondolatáramok, amelyek az agyán átáramlottak, akadályozták az emlékezést, mivel esetleg annyira elvonják a figyelmét, hogy az érzéketlenné válik a magasabb hatásokra. Ezért, amikor az emberünk újból elaludt, magnetikus burokkal vettük körül a testét, hogy kizárjuk a gondolatok áramlását és megismételtük a kísérletet.

Megfosztva rendes táplálékától, agya nagyon lassan és álmatagon önmagából kezdte kibontogatni a múlt jeleneteit. Ám amikor felkeltették, az eredmény pontosan ugyanaz volt - az elméje most is teljesen üres volt, semmit nem tudott az eléje tartott jelenetről, bár volt valami homályos sejtelve róla, hogy életének egy korábbi jelenetéről álmodott. Ez az ember reménytelennek látszott, mert meglehetősen bizonyossá vált, hogy Egója még túl fejletlen, a

vágy-természete viszont túl erős ahhoz, hogy a sikernek bármilyen elfogadható valószínűsége legyen.

Később még egy próbát tettünk vele, amely ezúttal nem volt egészen hiábavaló, mert az álmában eléje vetített kép egy izgalmas harci jelenet volt, amit azért választottunk, mert feltettük, hogy az ilyen típusú elme érdeklődését jobban felkelti, mint a tájkép. Ezt a képet ez a fejletlen Egó kétségtelenül nagyobb érdeklődéssel vette át, mint az előbbit, mégis felébredéskor az emlék elszállt, mindössze annyi maradt meg belőle homályosan, hogy ő harcolt, de hogy hol és miért, azt teljesen elfelejtette.

A következő kísérleti alany egy sokkal fejlettebb egyén volt - tiszta erkölcsű, művelt és intellektuális ember, akinek széles látóköre, emberbaráti eszméi és magasrendű törekvései voltak. Ebben az esetben a sűrű test azonnal reagált a vízpróbára, méghozzá egy óriási, ézengéses vihar impozáns képével, ez pedig visszahatva az éterikus agyra, élénk, jelenetek gondolat-társított sorozatát hívta elő, ahogyan ez a megzavarás elmúlt, megkezdődött az átvonuló gondolatok szokott áramlása. Megfigyelhető volt, hogy azok sokkal nagyobb része keltett választ az agyában - a megfelelő rezgések is sokkal erősebbek voltak és minden esetben a gondolatáramlás serege indult meg, ami olykor jelentékeny időre meg is akasztotta a külső gondolatáramlás bejutását.

Ennek az embernek sokkal határozottabb körvonalú tojásforma asztrálteste és benne a sűrűbb asztrál-anyagból a fizikai testének már nagyon jó másolata volt. Minthogy a vágyak határozottan kevésbé voltak aktívak, maga az Egó is sokkal magasabb fokú tudatossággal rendelkezett. Az asztráltestet több mérföldnyire el lehetett húzni az alvó fizikai testtől anélkül, hogy ez bármelyiket a legkevésbé is nyugtalanította volna.

Amikor a trópusi tájat közvetítették az Egónak, az azonnal a legnagyobb élvezettel, hosszasan elmerült szépségeiben és egészen el volt ragadtatva tőlük. Amikor már egy ideje gyönyörködött benne, felkeltették, hogy lássák, hogyan emlékezik, de az eredmény kissé kiábrándító volt. Csak annyit tudott, hogy gyönyörűt álmodott, de a részletekre már képtelen volt visszaemlékezni, a kevés illanó töredék az elméje területén saját agya kalandozásának maradványa volt.

Vele is megismételtük a kísérletet úgy, mint a másik esetben, hogy alvó testét körülvevük a magnetikus burokkal és itt is, mint a másik esetben, az agy azonnal elkezdte saját képeit kialakítani. Az Egó a tájképet még nagyobb elragadtatással fogadta, mint az előbb és rögtön felismerte, hogy korábban már látta és szinte eksztatikus elragadtatással apróra megnézte sokféle szépségét.

De mialatt elmerült benne, az éterikus agy azzal szórakozott, hogy iskolás éveiből hívott elő képeket, köztük a legjelentősebb az a jelenet volt, ahogyan egy téli napon, amikor a talajt hó borította, pajtásaival hógolyózott az iskola játszóterén.

Amikor szokás szerint felkeltették, az eredmény igen különös volt. Most már nagyon élénken emlékezett arra, hogy egy hegy tetejéről a csodálatos látványt bámulta és ennek főbb jellegzetességei is megmaradtak az elméjében. Viszont a trópus buja zöldje helyett, ami az egész látványnak olyan dísz volt, a környezetet hóborította vidéknek látta! Azután úgy tűnt neki, hogy mialatt gyönyörűséggel szívta magába az előtte álló kilátás szépségeit, egy gyors változással, amint az az álmokban olyan gyakori, rég elfelejtett iskolatársai között találta magát, vígan hógolyózva az iskolaudvaron, amire pedig évek óta nem gondolt.

ÖSSZEFOGLALÁS

Ezek a kísérletek kétségtelenül világossá tették, hogyan lesz az álmainkra visszaemlékezés gyakran olyan zűrzavaros és következtelen. Azt is érthetővé tették, hogy némely ember - akiben az Egó fejletlen és a különféle földi vágyak erősek - miért nem álmodik soha és némelyek miért csak itt-ott, a szerencsés körülmények találkozásakor képesek az éjszakai

tapasztalatok zavaros emlékét visszahozni. Azt is láttuk továbbá, hogy ha valaki az éber tudatosságában élvezni akarja annak hasznát, amit Egója alvás közben tanulhatott, feltétlenül szükséges számára megszereznie az ellenőrzést gondolatai felett, megfékeznie alsóbb szenvedélyeit és összehangolnia elméjét a magasabb dolgokkal.

Ha valaki éber állapotában veszi a fáradságot, és szokásává teszi a kitartó és összpontosított gondolkodást, hamarosan úgy fogja találni, hogy az így szerzett előny nem csak a nappalra korlátozódik. Tanulja meg féken tartani elméjét, hogy megmutathassa, annak ugyanúgy ura, mint alsóbb szenvedélyeinek. Dolgozzon türelmesen, hogy megszerezze a tökéletes ellenőrzést gondolatai felett, úgy, hogy mindig pontosan tudja, mire és miért gondol, és azt fogja találni, az agya, amit arra edzett, hogy csak az Egó sugalmazására hallgasson, csendben fog maradni, amikor nem használja és nem lesz hajlandó felvenni a gondolatok környező óceánjának véletlen áramlásait és válaszolni azokra. Így nem lesz többé áthatolhatatlan a kevésbé anyagi világok befolyásai számára, ahol a felismerések mélyebbek és a döntések igazabbak, mint idelent bármikor.

Egyeseknek segítség lehet agyuk éterikus részének gyakoroltatásakor a mágia egy egészen elemi módszere. A képek, amelyeket az önmagának kialakít (ha a külső gondolat-áramlás ki van zárva), legalábbis kevésbé gátolja visszaemlékezését Egója tapasztalataira, mint a gondolat-áramlás kavargó rohanása. Így ezt a zavaros áramlatot - ami sokkal több rosszat, mint jót tartalmaz - kizárni nem meggondolatlan lépés. Véghezvinni pedig komoly nehézség nélkül lehet. Amikor az ember lefekszik aludni, gondoljon az őt körülvevő aurára. Erősen akarja, hogy az aura külső felületén burok képződjön, ami megvédi őt a kintről jövő befolyások hatásától. Az aura anyaga engedelmeskedni fog a gondolatnak: a burok valóban ki fog alakulni körülötte és kizárja a gondolat-áramlást.

Egy másik pont, ami a további vizsgálatainkból határozottan kiderült: az elalváskor az ember elméjében meglévő utolsó gondolat roppant nagy jelentősége. Ez az a meggondolás, ami az emberek óriási többségének egyáltalán nem jut az eszébe, mégis befolyásolja őket fizikailag, mentálisan és erkölcsileg.

Láttuk milyen passzív és milyen könnyen befolyásolható az alvó ember. Ha úgy lép be ebbe az állapotba, hogy gondolatait magasrendű és szent dolgokra rögzíti, maga köré fogja vonzani a mások hasonló gondolataiból létrejött elementálokat. Pihenése békés lesz, elméje nyitott a fentről és lezárt az alulról jövő benyomások előtt, mert azt a helyes irányba fordította. Ha viszont, ezzel ellentétben, úgy alszik el, hogy tisztátalan és földi gondolatok áramlanak át az agyán, magához fog vonzani minden durva és rossz teremtményt, amely közelít hozzá, miközben alvását megzavarja a szenvedélyek és vágyak vad kavargása, amely vakká teszi a látvány és süketé a hangok iránt, amelyek a magasabb világokból jönnek.

Ezért minden komoly teozófus fordítson különös gondot arra, hogy elalvás előtt gondolatait a lehető legmagasabb szintre emelje.* Mert ami eleinte csak az álom kapujának látszik, lehet esetleg a felső világok bejárata is, ahol egyedül lehetséges az igazi látás.

Ha valaki állhatatosan emeli magasra a lelkét, annak belső érzékei végül elkezdenek kibontakozni, a szentélyben égő láng mind fényesebben és fényesebben ragyog, amíg végül megjön a teljes, folyamatos tudatosság és akkor az ember nem fog álmodni többé. Lefeküdni aludni többé nem a felejtésbe merülést fogja számára jelenteni, hanem egyszerűen egy lépést előre, egy sugárzó, boldog, erős életbe, amelyben soha nincs fáradság - ahol a lélek mindig tanul és idejét a szolgálatra fordítja. Ez pedig a bölcsesség nagy Mestereinek szolgálata és a dicső feladat, amit eléje állítanak: teljes erejével segíteni az Ő soha nem szűnő munkájukat az emberiség segítésében és vezetésében.

* Van, aki nem tud elaludni. ha közvetlenül alvás előtt erőlteti az agyát, ezért jobb, ha gondolatait előbb tereli ebbe az irányba. (A ford. megj.)